

Tone ken Gyemisi be nmarase ne

¹ Tone kei lee man Gyemisi non me yee Wurubuaere na de Gbengyoo Yesu Kristo tobaale e ne gyan. Mee nmarase kei mee yele Kristotena ban pou bo yaasee gyoo teele yenan kamase ne. Mee do e popou no.

Mena ken nyan ke kyan n wose kayeyee man

² Me tebia nyi akpaa nombia na kayeyee kamase de yala non na, e yela ke yee non gyon nideli.

³ E toose nyi akpaa mena kekeesekeese kena de kon e doo te e tale sen e keliedi man na, kei gyae ke yela e ke tale nyin konoo sen lee Wurubuaere di lee gbese kamase man.

⁴ Mona kaboena nyi yaa yee kakyen kyan e wose sen mena kelii oto. E yee mena na e ke nyin dinoo kpaakpaate ken kaboena nyi yaa nyin te ko gyae ke kyeeke ya ne.

⁵ Nyi akpaa e man nolo ne gyae nyansa ken gyae ke yela waa tale yee Wurubuaere kegyaebii na waa sola Wurubuaere na waa fa e. Wurubuaere dana woe te o beree boe mena doo walan kamase non o sola e kolo na, o be gyae waa beese e ya nawolo nyi o bee kee walan siaman ya.

⁶ Akpaa walan nonan na sola Wurubuaere na, waa lee di nyi o nyinmaa gyae ke kan kpene ken o ne boose ne. O na lee anmaaren ya

nawolo nyi walaŋ ñon ɔ ne lɛɛ aŋmaaren na, ɔ yɛɛ ŋgba epo lon ken felin ne gyɔɔ gyu bese gyɔ kɔŋ nɛ.

⁷ Walaŋ ñon ɔ ne lɛɛ aŋmaaren nɛ, ɔ na yɛɛ wa agyuen nyi waa nyin kolo lee Wurubuare gyaŋ ya.

⁸ Nawolo nyi walaŋ ñonan agyuen be doo debodokolon ya, te ɔ bɛɛ tale mo wa agyuen gyakaa kolo dokolon mo doo ya.

⁹ Kristo walaŋ ñon balan bɛɛ kala e do daale man ya nɛ, waa yela ke yɛɛ e gyon nawolo nyi Wurubuare siaman na ɔ yɛɛ walaŋ e.

¹⁰ Mɔna walaŋ ñon mo ɔ dana ɔ wose na nyi Wurubuare de yɔkɔse e na waa yela ke yɛɛ e gyon. Nawolo nyi be gyae ke kyare ya na ɔ ta yem ŋgba mena ken ñale kyenkyenkɔse bɛɛ kyare ya na ñe te kpiisi yala nɛ.

¹¹ Weese na gyeŋ te ke nɔɔ ne yɛɛ don na, ne yeli ñale na boto na ka kyenkyenkɔse pou te kpiisi. Dekon mena na ka kyeo pou ne ñaalaa. Mena ke te gyae ke kɔŋ walaŋ ñon ɔ dana ɔ wose nɛ doo. Nawolo nyi deban ken ɔ sia be yɛɛ ɔ don ɔ kebu gbɛnen man nɛ, na yen te ka mo e.

¹² Walaŋ ñon ɔ ne naa diyem ɔ kekyaabii man, te ɔ ne tale kyan ɔ wose sen lɛɛ Wurubuare di na ñon na nyeebam. Nawolo nyi akpaa mena walaŋ ñonan de tale sen kekɛɛsekɛɛ kenan man kelii ɔto na, waa nyin nyeedon kekpaa ken Wurubuare be yako see nyi waa fa balan ban bɛɛ gyae e nɛ.

¹³ Nyi akpaa kekɛɛsekɛɛ daale de kɔŋ ñolo doo na ɔ na yako nyi, Wurubuare ne kɛɛse na e

waa kee ya. Nawolo nyi ηolo be tale keese Wurubuaere kee nyi waa yee dukum ya, mena mo te Wurubuaere bee keese ηolo kee nyi waa yee dukum ya.

¹⁴ Mōna nyi akpaa kekeesekee daale de kōη ηolo dōo na, na mena walaη ηonanη gbagba lookum beo na e wōηee e ka do dukum man.

¹⁵ Akpaa lookum kenanη da boo na ne yeli o ne yee dukum, te dukum mo da boo na kee mo yen kōη.

¹⁶ Me tebia kpaakpaa, e na beo e wose ya.

¹⁷ Kolo kpaakpaa kamase na kpene kamase ken ke dei ne, na lee bo Wurubuaere gyan. Non yee na aboo ηan pou ηe kyaa adido te ηee fa kenmanee ne. Mena aboo kenā da lee na kenmanee te kōη, te ηe da gyoo na ditinTEE mo te kōη. Mōna Wurubuaere ηon be doo mena ya nawolo nyi o bee kyeekee ya.

¹⁸ Ke yee ηon gbagba kegyaebii man te o tee wo wa anokoare nombii ken dōo fa daa nyeedon wole. O yee mena na daa ka bese wa aboo ηan pou o be yee ne man gyan gbatena.

Ε nyii nombia ηan na, ε di ηe dōo

¹⁹ Me tebia, e yela e man walaη kamase ke yee osaa na nombia kenyii. Mōna e na barase na nombia kekolosi ya, te e na gyen ban mo bilenbilen ya.

²⁰ Nawolo nyi walaη da gyen ban na o bee tale yee kpene ken tenEE Wurubuaere siaman ya.

²¹ Mena dōo e wōη e wose lee ayimeE nombia kamase man, na e ke tina nombiakumEE keyee yela. E yokose e wose na e ke lee Wurubuaere

nombia ɔ ba mo do ε konɔɔse man ne do. Nombia ɔnanɔ ne gyaela ke tale lɛɛ ε nyee.

²² Ε yɛɛ ɔgba mena keɔ Wurubuare nombia ɔnanɔ ne yako ne. Ε na nyii ɔna yakaa ya. Nyi akpaa ε ne nyii ɔna yakaa bo na, kenanɔ na ε na beo ε wose bo.

²³ Akpaa walanɔ ɔnɔlo de nyii nombia ɔnanɔ te ɔ te yɛɛ ɔgba mena keɔ nombia ɔnanɔ na wolo ya ne, na walanɔ ɔnanɔ yɛɛ ɔgba walanɔ ɔnanɔ ɔ ne keɛ ɔ wose diiku man ne.

²⁴ ɔ keɛ ɔ wose na ɔ ne naa mena keɔ ɔ dinɔɔ doo. Mɔna akpaa ɔ tuu lee botɔɔ na ɔ te wolee mena keɔ ɔ dinɔɔ doo.

²⁵ Mɔna walanɔ ɔnanɔ ɔ na gyoo Wurubuare nombia kpaakpaa ɔnanɔ ne lɛɛ balanɔ nyee ne man nideli, te ɔ ne kyanɔ ɔ wose kasee ɔna debanɔ kamase na ɔnanɔ na nyeebam abɔɔ ɔnanɔ pou ɔ ne yɛɛ ne man. Nawolo nyi Wurubuare waa hiraa e. Na ɔ ne nyii nombia ɔnanɔ bo yakaa na ɔ te wolee ɔna ya, mɔna ɔ na mo ɔna yɛɛ tom.

²⁶ Nyi akpaa ɔnɔlo ne keɛ ɔ wose nyi ɔ yɛɛ Wurubuare somre kpaakpaate e te ɔ ta do ɔ laakem dekanɔ ya na, kenanɔ na ɔtenate ɔnanɔ Wurubuare ɔsom keɔ yɛɛ yakaa, te ɔ na beo ɔ wose mɔ bo.

²⁷ Wurubuare ɔsom keɔ ke dei te keɛ gyoo de kya Wurubuare sia yena nyi, balanɔ baa keɛ yoyolobia na liala dɔɔ ba diyem kena man, na baa wɔnɔ ba wose lee tɛɛle kei dɔɔ nombia nkananɔkananɔ keyɛɛ man.

2

¹ Me tebia, ε yɛɛ balanɔ banɔ ε be lɛɛ de

Gbenjyoo Yesu Kristo ñon ɔ yɛɛ gyoorobiiri gbenjyoo e ne di. Mena dɔɔ ɛ na kɛɛ walaŋ siaman pɛna ɛ ke yɛɛ kolo ya.

² Ɛ yela dɛɛ mo ke nyi ɛ te gyaŋee na balan bala baale te kɔŋ kaa lee botɔɔ. Nɔlo doona kegbase kpaakpaa nyiŋan na koba kolabii ɔ nyiŋmaa man, na ñolo mo yɛɛ diyemte e te ɔ doo kegbase ayimɛɛ ayimɛɛ atiriisa ñaale kɔŋ botɔɔ.

³ Te akpaa ɛ mo obuo nideli fa walaŋ ñon ɔ doona abɔɔ kpaakpaa nyiŋan te ɛ yako e nyiaa, “Nyan kaa kyaa gbeli kpaakpaate kei dɔɔ kebo,” te ɛ yako diyemte ñon mo nyi “Nyan seŋ botɔɔ yaa tisi kyaa tɛele man kebo.”

⁴ Akpaa ɛ yɛɛ mena na ñgba ɛ ne kɛɛ balan siaman baa pɛte ɛ ne yɛɛ kolo, yaa ñgba ɛ na mo ya agyuɛŋ kumɛɛ baa di balan nombia?

⁵ Me tebia ɛ tei man nideli. Balan ban balan ne kɛɛ wɔ nyi be yɛɛ ayematena wɔ tɛele kei dɔɔ ne, ban te Wurubuare lesewɔ nyi baa lɛɛ Yesu Kristo di. Mena balan benaŋ te Wurubuare lesewɔ nyi ban ne gyae la baa nyiŋ gbɛɛ gyoo ɔ gyoori keŋ ɔ be wulaa yako see nyi waa mo fa balan ban bɛɛ gyae e ne. Wurubuare siaman na mena balan kɛwɔ yɛna balan ban be dana ba wose.

⁶ Mɔna ɛmɛɛ dɔɔ ɛ bɛɛ mo ayematena yɛɛ kolo ya. Na balan ban be dana ba wose ne ne naase na ñon diyem yee? Na ban ke ne wɔŋee na ñon gyu nombia dedii man yee?

⁷ Na mena balan benaŋ ke ne kolosina nombia nkaraŋkaraŋ tia ɛ Gbenjyoo Yesu Kristo gyoorobiiri yele keŋ yee?

⁸ Wurubuare nombia anmarasen see yakowo yenan daale nyiaa, “Gyae n dɔɔ nɔgba nyan gbagba n wose nɛ.” Nyi akpaa ε keε te ε di mena mmaraa kei dɔɔ nideli na, kenan na ε ne yeε nombia kpaakpaa baa.

⁹ Mɔna nyi akpaa ε keε balan siaman pete ε yeε kolo na ε te yeε dukum, ken nawolo nyi ε te yala Wurubuare mmaraa ken dɔɔ.

¹⁰ Nawolo nyi walan kamase non ɔ di Wurubuare mmaraase nan pou dɔɔ te ɔ yala ne man dokolon dɔɔ na, Wurubuare siaman na nawolo baa nyi ɔ te yala mmaraase nan pou dɔɔ.

¹¹ Wurubuare non ɔ be yako nyi “Na lee n weele yaa n baale wole ya” nɛ, non ke yakola nyi “Na ko walan ya” Mena dɔɔ nyi akpaa n ta lee n weele yaa n baale wole ya te n ko walan na, kenan na n yala mmaraa ken dɔɔ baa.

¹² ε tɔɔse nyi wee daale Wurubuare waa di ε nombia mo lee mena ken ε ba mo di ɔ mmaraase nan na lese balan lee dukum man nɛ dɔɔ. Mena dɔɔ ε keε ε kekolosi na ε nombia ayɛɛsa man nideli.

¹³ Akpaa nolo te wii ɔ dɔɔ waranase ya na, Wurubuare mɔ waa di walan nonan nombia ken ɔ be gyae waa wii ɔ waranase ya. Nawolo nyi walan non ɔ ne wii ɔ dɔɔ waranase na ɔ bee yeε Wurubuare nombia kedi ya.

Keleedi na tom kpaakpaa keyε

¹⁴ Me tebia, nyi akpaa nolo de yako nyi ɔ te lɛε Wurubuare nombia di, mɔna ɔ beε yeε Wurubuare kegyaebii ya na, won tɔnɔɔ yaa ɔ

kelɛɛdi kenan dana? Mena kelɛɛdi kenan gyae ke tale lɛɛ ɔ nyee?

¹⁵ Ɛ yela dɛɛ mo ke nyi Kristo walan ɲolo kyaa ken ɔ be dana kegbase yaa weenɛɛ ɲan waa di ya,

¹⁶ te akpaa walan ɲonan de kaa sola nen kolo te n yako e nyi, “Wurubuare waa sen n wɔle na n ke kyaa nideli,” te n te fa walan ɲonan kpene ken ne hia e ya na won tɔnɔ doo la ke man?

¹⁷ Mena ke yaa kelɛɛdi mo doo. Nyi akpaa ɲolo ta mo ɔ kelɛɛdi yɛɛ tom Wurubuare kegyaebii man ya na, na ɔ kelɛɛdi kenan be dana tɔnɔ ya.

¹⁸ Walan ɲolo waa tale yako nyiaa, “Baale na ban ne lɛɛ Wurubuare di bo te baale mo na ban ne yɛɛ nombia kpaakpaa bo.” Sena yaa nyan ke tale yako nyi n te lɛɛ Wurubuare di lee deban ken n bɛɛ yɛɛ kolo kpaakpaa na ke kyaa na Wurubuare kegyaebii ya? Man dɔɔ me nombia kpaakpaa ɲan mɛɛ yɛɛ te ɲe kyaa na Wurubuare kegyaebii nɛ, ɲan te mɛɛ mo wola nyi ma te lɛɛ Wurubuare di.

¹⁹ N ne lɛɛdi nyi Wurubuare dokolon kyaa la. Akpaa n ne lɛɛdi mena na dei, mona tɔɔse nyi felin̄kumɛɛ mo ne lɛɛdi nyi Wurubuare dokolon kyaa la, te ne yeli bee ɲen̄ii.

²⁰ Nyan diyin̄te! N ne gyae baa lese wola nen nyi akpaa ɲolo bɛɛ mo ɔ kelɛɛdi yɛɛ kolo kpaakpaa ya na, ɔ kelɛɛdi kenan be dana tɔnɔ yee?

²¹ Ɛ tɔɔse de naana Aberaham, won kɔɲala te Wurubuare lɛɛ e do nyi ɔ gbɛɛnen̄ tenɛɛ ɲon Wurubuare siaman? N̄gba ken ɔ be sɛɛ mo ɔ

bu Asiki gyu nyi waa mo ke deesi fa ñon
Wurubuare dɔɔ?

²² Ngba n naawɔ nyi ɔ keɛɛdi na ɔ nombia
ayɛɛsa pou kyaawɔ kyɛkyɛɛ? Ɔ nombia ayɛɛsa
yele la te ɔ keɛɛdi keŋ seŋawɔ nideli.

²³ Ɔ nombia ayɛɛsa ñenanŋ yele la Wurubuare
nombia ñan bɔɔ ñmarase see yenanŋ daale nɛ
kɔŋawɔ ampanŋ nyiaa, “Aberham lɛɛ
Wurubuare di, mena dɔɔ Wurubuare lɛɛ e do
nyi ɔ nombia tenɛɛ ɔ siaman.” Mena dɔɔ te
balanŋ baake Aberham nyi Wurubuare ɔ gyoo.

²⁴ Ngba ɛ naawɔ? Wurubuare ne tɛɛ bo
walaŋ nombia kpaakpaa ñan ɔ ne yɛɛ nɛ dɔɔ te
ɔ ne lɛɛ e do nyi ɔ gbɛɛnenŋ tenɛɛ, na ɔtenate
keɛɛdi kaagenŋ dɔɔ ya.

²⁵ Mena ke te futooli alo ñon bɛɛ baake e nyi
Rahabo nɛ, ɔ nombia ayɛɛsa yele la te
Wurubuare lɛɛ e do nyi ɔ gbɛɛnenŋ tenɛɛ ñon
Wurubuare siaman. Nawolo nyi Rahabo lɛɛ
balanŋ banŋ Iseraetena be kyaa kpila nyi baa gyu
ka deke kɛɛ Gyeriko donɔɔ keŋ dinɔɔ nɛ
ñɔɔlale, te ɔ wola wɔ gbɛɛ wɔle daale te be
yeuwɔ lee Gyeriko donɔɔ kenanŋ man keŋ be te
nyinŋ wɔ kyanŋ ya.

²⁶ Mena keŋ akpaa weesɛɛ be doo walaŋ man
ya na ɔ yɛɛ walaŋ deyeŋe e nɛ, mena ke te
akpaa ñolo dana keɛɛdi te ɔ bɛɛ mo ke yɛɛ tom
ya na, na ɔ keɛɛdi kenanŋ mɔ ta yem.

3

Do n laakem dekoŋ

¹ Me tebia, ɛ na yeli ɛ man balanŋ burum sia
keyɛɛ nyi ɛ ka bese Wurubuare nombia wolala

ya. Nawolo nyi ε gyen nyi deban ken
Wurubuare waa di de nombia na, daa wolala
ban wui nombia kedi gyae ke yεε don kela
balan akan ban.

² De popou ne yale gbεenen burum man
agbaatee agbaatee. Nyi akpaa nolo kyaa ken o
te yεε ta nombiikum daale lee o kekolosi man
see ya na, kenan na walan nonan nombia doo
na ke gbεε te dukum be doo o man ya. Kenan
na nawolo baa nyi walan nonan ne tale tela o
wose nideli.

³ ε yela dεε mo nombii ken dεε wolo ne mo
maa na dεεkyon. Nyi akpaa nolo ne gyae nyi
dεεkyon ke nyii o dei na, o na mo nmelen do e
o nooman. Kei ne yeli o ne tale wonnee e gyu
botoo ken o ne gyae.

⁴ Yaa ε yela dεε bese mo ke maa na degbele
dinaa ken ke gyakaa lon doo ne. Ken na mena
ken ka keereε te felin dinaa ne tεese na ke
kora ne, kolobii peperee daale te saare non na
mo kikii ke gyu botoo ken o ne gyae.

⁵ Mena ke te deniwalan laakem mo doo. Ke
yεε kolobii peperee ke deniwalan wose man,
mona ke dana noodon. ε keε mena ken
boalanbii peperee ne tale yela laa dinaa dinaa
ne kpaa pou.

⁶ Deniwalan laakem mo yεε ngba boalan ne.
Ke yεε deniwalan wosenaane yenan daale ke
mona tεele kei doo nombiakumεε pou doe ke
man. Ke gyae ke tale yela deniwalan kekyaabii
man pou kewoleε. Ke gyae ke tale yela
deniwalan wose ke yoi e ngba o doe boalan
man ne. Mena boalan kei lee obonsam gyan.

⁷ Balan ne tale yɔkɔse wonembia burum nɔgba gyebuse, na wonembia ban bee tuu be tɔɔse dɔɔ, na loŋ man wonembia pou nɛ. Bee yeli be dinɔɔ ne kyɛɛkee na baa tale kyaa denibalan man.

⁸ Mɔna laakem dɔɔ nɔlo bɛɛ tale yɔkɔse ke ya. Kɔ dana kekyaŋ ya te ke yɛɛ nɔgba tee kum nɛ.

⁹ De nɔɔ te dɛɛ mo lese de Gbenjyoo na de kya Wurubuarɛ yele. Mɔna keŋ ke te dɛɛ mo falaa de tebia denibalan ban Wurubuarɛ be yɛɛ wɔ nɔgba nɔn gbagba dinɔɔ nɛ.

¹⁰ Mena nɔɔdokolon kenan ke man te akelegyi na kefaala pou na lee. Me tebia, tekaboena nyi dɛɛkɔŋ mena ya.

¹¹ Loŋ kpaakpaate na loŋ kum be gyae ke tale lee ditiribuŋ dokolon man ya.

¹² Me tebia, mango dan be gyae ke tale se paya bia ya, te dukutu dan mɔ be gyae ke tale se mango bia ya. Mena mɔ te ditiribuŋ dokolon be gyae ke tale fa loŋ kpaakpaa na loŋ kum ya.

Nyansa keŋ ba lee Wurubuarɛ gyaŋ

¹³ Amɔte danaana nyansa ε man te ɔ gyen nombia? Kaboena nyi mena walan nɔnan waa lese ɔ dinɔɔ kpaakpaate wola. Akpaa ɔtenate de yɔkɔse ɔ wose lee ɔ nombia kpaakpaa keyɛ man na, gyae kawola nyi ɔ dana nyansa ampan.

¹⁴ Mɔna nyi akpaa ε dana sibiikum te ε bɛɛ gyae nyi nɔlo ke dee kpu na nɔn ya na, kenan na tekaboena nyi ya wola ε wose nyi ε dana nyansa ya. Nyi n dana mena dinɔɔ kei te n sɛɛ n na wola n wose na, na nawolo baa nyi n te bɛɛ anokoare keŋ.

15 Mena nyansa kenan ta lee Wurubuarε gyan ya. Ke yεε tεεle kei doo nyansa ke te ka lee deniwalan agyuen kum man. Mena nyansa kenan yεε obonsam nyansa ke.

16 Nawolo nyi akpaa balan sia ne yεε be tebia aboo doo te bεε gyae mo bo nyi baagen wui ke de na, kenan na anmaaren na nombiakumεε kamase gyae ke doo be man deban kamase.

17 Monna nyansa ken ba lee Wurubuarε gyan ne doo, ayimεε be doo ke man ya. Mena nyansa kenan ne fa wosefεeren te kee yeli walan ne yokose o wose te o ne yεε woe fa balan. Kee yeli nolo ne wii o doo waranase deban kamase, te o ne yεε nombia kpaakpaa mo. Mena nyansa kenan bee yeli nolo ke kee walan siaman ya, te ne yeli o ne di anokoare mo.

18 Balan ban bεε gyae wosefεeren gbεε ne, deban kamase na bεε kyoo be tebia na baa ta wosefεeren man. Be yεε mena na bεε naa nyi deeli na lee kpene ken bεε yεε ne man. Na yεε yaa ngba be duu kolobii daale baa balan benan konoose man ne. Kenan wole na bεε naa nyi kpene ken booo duu ne, kolo kpaakpaa ta lee balan ban dinoo man kon ngba deeli keyεε ne.

4

ε mo ε kpene kamase fa Wurubuarε

¹ Won na moonna yoo na kalese nombia kon ya nsana? Na lookum ken doo ε man te ke dana non kee wonnee gyu kon ne, na moonna yoo na kalese nombia kon ya nsana yee?

² Ɛ sia ne yɛɛ keŋ ɛ ne gyae abɔɔ mɔna ɛ bee nyiŋ ŋa ya. Mena dɔɔ ɛ na koe balan te ɛ sia ne yɛɛ balan abɔɔ dɔɔ mɔna ɛ bee nyiŋ kpene keŋ ɛ ne gyae ya. Ɛ ne kale te ɛ ne yoo na dɔŋa mɔna ɛ bee nyiŋ abɔɔ ŋan ɛ ne gyae ya, nawolo nyi ɛ bɛɛ sola Wurubuarɛ ya.

³ Akpaa ɛ sola Wurubuarɛ koran na ɛ bee nyiŋ ŋa ya, nawolo nyi ɛ bɛɛ mo agyuen kpaakpaa sola ya. Ɛ na sola e abɔɔ ŋan bo na ɛmɛɛ gbagba ka mo di ɛ kegyaebii man. Mena dɔɔ te ɛ bee nyiŋ ŋa ya nɛ.

⁴ Ɛ yɛɛ yaa ŋgba ala ban bɔɔ lee be baala wɔle nɛ, nawolo nyi ɛ bee di anokoare fa Wurubuarɛ ya. Ɛ ba gyen nyi akpaa ŋolo de yeli tɛele kei dɔɔ abɔɔ kegyae de di ɔ nyee na, nawolo baa nyi ɔ ne kɔla Wurubuarɛ yee? Mena dɔɔ nyi akpaa ŋolo de yeli tɛele kei dɔɔ abɔɔ de di ɔ nyee na, na ɔ ta bese Wurubuarɛ kɔlare.

⁵ Ɛ te wolee nyi Wurubuarɛ nombia anmarasen see ŋan yakowɔ yenan daale nyi, “Wurubuarɛ felin ŋon ɔ ba mo do de man nɛ ɔ ne yoo daaworo?” Yaa ɛ gyen nyi ɔ yako mena nombia ŋenan bo yakaa?

⁶ Wurubuarɛ ta mo ɔ bɛɛɛ boele daa nideli. Mena dɔɔ te ɔ nombia anmarasen see ŋan besewɔ yako yenan daale bela nyiaa,

“Wurubuarɛ ne bɛɛ balan ban bɛɛ wola ba wose nɛ,
mɔna ɔ na mo ɔ bɛɛɛ boele ban bɛɛ yokɔse ba wose nɛ.”

⁷ Mena dɔɔ ɛ yokɔse ɛ wose fa Wurubuarɛ. Ɛ sen tia ɔbɔnsam, na waa yeu lee ɛ gyan.

8 Ε tuu benaa Wurubuarε, na ηon mo ke tuu benaa ηon. Emεε nombiakumεεyεera, ε lese ε nyinmaase lee ε nombiakumεε man. Emεε ban ya agyuenε ne yεε ηon ala ala nε, ε lese nombiakumεε lee ε konooε man na ε ke nyin konooε kpaakpaa.

9 Ε nyii weelen nideli lee ε nombiakumεε doo, na dokpokpo ke kyan ηon na ε ke wii. Ε yela ε bonεεε ka bese kewii, na ε gyon kedi keη ka bese ηan.

10 Ε yokoε ε wose fa de Gbengyoo Wurubuarε, na waa gyina ηon siaman.

Ε na woleε doηa ya

11 Me tebia, ε na tεε woleε doηa ya. Nyi akpaa ηolo de kolosi nombiikum gyakaa o doo ηolo doo yaa o bu o e fo na, kenan na nawolo baa nyi o ne kolosi nombiakumεε tia Wurubuarε mmaraa te o ne bu ke fo mo baa. Na o bεε tekaa di mmaraa kenan doo baa ya, te o ne kεε o wose nyi o dei kela mmaraa keη.

12 Wurubuarε waagen yena walan ηon o ne fa mmaraa te o ne di balan nombia. Non waagen ne gyaela waa tale lεε balan nyee, te ηon ne gyaela waa tale woleε ba woya mo kekpaakekpaa. Te nenεε nyan yena amote ηon nyan ne di n doo nombia bu e fo?

Ε na gyo ε konoo kyoo doo ya

13 Emεε ban ε koro na ε ne gyo ε konoo yako nyi “Gyεη yaa kyoo dεε koro gyu donoo kei yaa donoo daale man, na de kaa kyaa botoo kulutoo na dee di kebu gyae koba” nε, ε tei me man nideli.

¹⁴ Ε ne yako mena, mɔna ε ba gyeη kpene ken gyae ke kɔη ε dɔɔ kyoo gba ya. Ε gyeη ε nyeedoη kedoobii? Ε yeε ηgba debuηta ne, kɔɔ ne kyare ya na ka te ηaalaa.

¹⁵ Kpene ken kaboena nyi yaa yako yeηa nyiaa, “Akpaη Wurubuare de sεε te de kyaa nyeedoη man na, dεε yeε kpene kei yaa kedɔɔ kei.”

¹⁶ Mɔna ε ne gyina ε wose adido te ε na wola ε wose. Mena wose kawola kenη yeε dukum ke.

¹⁷ Mena dɔɔ nyi walaη kamase ηon ɔ gyeη nombii kpaakpaη ken kaboena nyi waa yeε, te ɔ te yeε ke ya na ɔ te yeε dukum.

5

Gyemisi kekolosi fa kɔbatena

¹ Nenεε ε tei maη emεε baη ε dana ε wose ne. Ε wii na ε ke di walaηsa nideli, nawolo nyi kayeyεε dinaa daale gyae ke kɔη ε dɔɔ.

² Ε kɔba ηan ε dana ne pou te wɔλεε, te paapaase mɔ te wɔλεε ya abɔɔ ηan pou ε dana ne.

³ Ε kɔba yayam na ε kɔba wolom abɔɔ ηan ε ba mo weese ne pou te doo kandoroε. Kei ne gyae la kawola nyi ampaη ε te yeε dukum Wurubuare siaman. Mena kenη kandoroε ηan be wɔλεε abɔɔ ηan ne, mena ke te ε wosenaane mɔ gyae ke wɔλεε ηgba mena kenη boalaη ne wɔλεε abɔɔ ne. Nenεε kenη tεele kei ne gyu kɔ ɔto kenη Wurubuare waa di walaη kamase nombia na, kenηte ε ne yilaa abɔɔ see fa ε wose?

⁴ Balan yee tom e woose man fa non mona e beee e te to wo kom ya. E nyii mena kenj bee mutii. Balan ban booo kyoo non te e be keeree e woose man weenee ne, be kewii te lii de Gbenjyoo Wurubuar e donj pou nyee non gyanj.

⁵ Deban kenj e kyaa teelee kei doo ne, e wose te feee non te emee gbagba kegyaebii mo te e ne yee. E te di weenee kpaakpaa nyinjan doo nunj e ne daa Wurubuar e nombia kedi wee kenj, njgba wonembu ne dii doo nunj daa wee kenj baa ko e ne.

⁶ E buu balan ban be nombia tenee Wurubuar e siaman ne foo te e koe wo. Mona ba te yee nombiikum kamase ya te be ta koro senj tia non lee gbee kamase man gba nyi e na yee e kegyaebii ya.

E nyinj konoo

⁷ Mena doo me tebia, e nyinj konoo kelii wee kenj de Gbenjyoo Yesu waa bese konj ne. E kee mena kenj wofarale ne nyinj konoo gyeki kelii debanj kenj waa nyinj aboo kpaakpaa lee oo wooman ne. O ne nyinj konoo gyeki oga gyanjgate na oga otomante ke nee do oo weenee, te o ne nyinj konoo gyeki kelii debanj kenj oo weenee njan na bee.

⁸ Lee mena doo emee mo e nyinj konoo na e ka senj kenjkenj, nawolo nyi de Gbenjyoo Yesu ka bese konj kenj ta benaa.

⁹ Me tebia, e na toronj na donja ya, na mena ya na Wurubuar e waa di e nombia na waa bu non foo. E kee, walanj non waa di de nombia ne, oo kekoo ta benaa.

¹⁰ Me tebia, ε τῶσε Wurubuarε akpenkpenγγῶra ban bῶῶ naa diyem, lee mena ken bῶῶ kolosi de Gbenγγoo Wurubuarε nombia ηan dῶῶ nε. Na ε ke kasee mena ken bῶῶ nyin konῶῶ sen kenken be kayeyεε man.

¹¹ Balan ban bῶῶ nyin konῶῶ sen kenken naa diyem kelii ὀto nε, ban na nyeebam. Ε yela dεε mo nombia kenηa maa na balee ηon bεε baake e nyi Gyῶbo nε. Ε nyii mena ken ὀ be nyin konῶῶ sen kenken deban ken ὀ doo kayeyεε man nε. Nγba ε naa mena ken de Gbenγγoo Wurubuarε be tῶ e kom kpaakpaate te ὀ be yeli be yεε e gyon ὀ kaale ken ὀto na? Kei nawolo baa nyi de Gbenγγoo Wurubuarε dana wῶe te ὀ ne wii balan waranase.

¹² Me tebia, nombii ken mεε gyae ε ka gyen nideli yena nyiaa, ε na kan ntam ya. Ε na kan adido yaa tεεle yaa kolo daale ntam ya. Nyi nombii kaboena nyi ya sεε nyi “Ayi” na, ε sεε nyi Ayi, te akpaa ke kaboena nyi ya bεε nyi “Koa” na, ε bεε nyi Koa. Ε yεε mena na wee ken Wurubuarε waa di balan nombia na ὀ be gyae waa bu ηon fῶῶ ya.

Ε fane na ε lεε di

¹³ Akpaa ε man ηolo ne naa diyem na waa fane fa Wurubuarε. Akpaa ε man ηolo wose de fεε e na waa kpee nῶῶnen lese Wurubuarε yele.

¹⁴ Akpaa ε man ηolo na wee na waa baake Kristotena kegyiise na be kaa fane fa e, na baa tiu e nun de Gbenγγoo Yesu yele man.

¹⁵ Nyi akpaa ba mo kelεedi fane na, kawεete ηon waa nyin kawee kekyῶ. De Gbenγγoo Yesu

waa kyɔ e kawee na ɔ wose ke yee e don. Nyi akpaa ɔ yee nombiikum daale bo koran na, waa mo ke kyee e.

¹⁶ Mena dɔɔ ε lese ε nombiakumεε njan ε ne yee tia don na ne yako don, na ε ke fane fa don na Wurubuaε ke nyin kyɔ non ε kaweeε. Wala njan non ɔ gbεene n tenεε Wurubuaε siaman ne, ɔ ke fane dana nɔɔdon te keε yee tom mo nideli.

¹⁷ ε yela dεε mo nombii kei maa na Wurubuaε dekpɛnkɛngyɔɔre non bεε baake e nyi Elaegya ne. ɔ yee deniwalan e ngba daa ne. ɔ fanewɔ nideli lee ɔ konɔɔ man nyi oga na nεε ya, te ampan oga senawɔ tεεle kenan dɔɔ kulutoone n atooro na yale.

¹⁸ Ken te ɔ besewɔ fane bela te oga non torowɔ, te tεεle kenan besewɔ dee weenεε bela.

¹⁹ Me te bia, gyae ke tale kon nyi ε man nolo waa yo gbεε lee Wurubuaε gbεε ken ka tenεε ne man, na nolo ka besena e kon gbεε kenan man.

²⁰ ε tɔɔse nyiaa, nyi akpaa nolo da besena wala nkum lee ɔ gbεε kum man na, na mena wala njan te lεε wala nkum non nyee lee yen kekpaakekpaa ken man. Kei gyae ke yela Wurubuaε ka mo nombiakumεε burum njan ɔtenate be yee ne kyee e.

**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE**
The New Testament in the Delo language of Ghana:
**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA NŌŌKEBAKESEE
WŌLE**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Delo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Jun 2026 from source
files dated 17 May 2025

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11